

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/ 1275/2022

Warszawa, 30.11.2022 r.

Pan Ryszard Bartosik
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 15 listopada 2022 r., znak: WPR.ssw.0210.1.2022, dotyczące konsultacji publicznych projektu ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej, przedstawiam następujące uwagi samorządu rolniczego.

Odnosnie do:

Art. 15 ust. 1 - w ustawie powinno się ująć możliwość nadawania numeru dwójgu małżonków prowadzących wspólne gospodarstwo rolne. Rolnicy wielokrotnie zgłaszają problemy związane z otrzymaniem dopłat i innych płatności po śmierci jednego z nich.

Art. 17 – należy wprowadzić możliwość składania wniosków o przyznanie pomocy również w formie papierowej. Doświadczenie przeprowadzonych naborów, wyraźnie wskazuje, iż systemy (aplikacja suszowa, e-wniosek plus w pierwszych latach funkcjonowania aplikacji), wymagają wielu ulepszeń, w szczególności należy zwiększyć ich bardzo słabą wydajność. Możliwość złożenia wniosku również w formie papierowej wyeliminuje problemy wynikające z wdrożenia nowych systemów teleinformatycznych. Stopniowe wdrażanie aplikacji służących do składania wniosków zapewne pozytywnie wpłynie na jakość oraz poprawność składanych dokumentów, wpłynie dodatnio na wydajność, umożliwi ulepszenie poszczególnych aplikacji, szczególnie ich wydajności, która na dzień dzisiejszym jest nie do zaakceptowania przez użytkowników.

Art. 18 – terminy rozpatrywania wniosków powinny być ściśle określone i dotrzymywane przez agencję płatniczą. Nie powinna mieć miejsce sytuacja, która dotyczy PROW na lata 2014-2020, gdzie rozpatrywanie wniosków trwa nawet kilka lat.

Art. 24 – zaproponowana definicja rolnika aktywnego nie spełnia oczekiwań samorządu rolniczego. Powinna być ona spójna z wnioskami zgłoszonymi przy piśmie KRIR/W/1083/2022 z dnia 10.10.2022 w sprawie wniosków wypracowanych w ramach dyskusji podczas warsztatów na konferencji KRIR w partnerstwie w IRWiR PAN pn. „Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027”, która odbyła się w Zegrzu w

dniach 29-30.09.2022 r. Przedstawiona w art. 24 definicja nie wyklucza ze wsparcia „rolników” nie prowadzących *de facto* działalności rolniczej (tych którzy na podstawie umów ustnych wydierżawili swoje grunty rolne, ale nadal pobierają płatności bezpośrednie). W związku czym należy tak doprecyzować definicję rolnika aktywnego oraz wymogi stawiane beneficjentom, by ograniczyć skalę wypłat płatności bezpośrednich dla osób, które nie prowadzą działalności rolniczej. Dopłaty, zgodnie z prawodawstwem UE, powinny trafiać do aktywnych rolników – to jest takich, którzy prowadzą działalność rolniczą.

Art. 28 – przy płatności dla młodych rolników należy umożliwić skorzystanie z takiego dofinansowania bez warunku posiadania kwalifikacji rolniczych. Dotychczas młody rolnik ubiegający się o środki w ramach „Premii dla młodych rolników” miał czas na uzupełnienie kwalifikacji w ciągu 3 lat od otrzymania decyzji.

Art. 29 – należy wprowadzić płatności (do macior) związane z produkcją trzody chlewnej w cyklu zamkniętym, szczególnie polskich ras, takich jak WBP czy PKZ. Sektor trzody chlewnej w porównaniu z inną produkcją zwierzęcą jest od lat w zapaści ekonomicznej, o czym świadczy spadek pogłowia oraz liczby zarejestrowanych stad.

Art. 29 ust. 3. – płatność dla krów powinna być liczona dla wszystkich województw jednakowo, w chwili obecnej powstała kategoryzacja na lepsze i gorsze województwa. Ponadto pomoc powinna zostać rozszerzona do 30 sztuk bydła.

Art. 30 – samorząd rolniczy wyraża swoje zaniepokojenie z dalszym brakiem szczegółów co do realizacji ekoschematów. Stopień ich skomplikowania oraz brak szczegółów co do ich realizacji pozostawia duży stopień niepewności w planowaniu produkcji rolniczej

Art. 32 – należy zrezygnować z wymogu uzyskania minimalnej liczby punktów w przypadku rolnictwa węglowego. Może stanowić to barierę, która będzie szczególnie trudna do zrealizowania przez mniejsze gospodarstwa rolne.

Art. 34. ust. 1 – w ramach biologicznej ochrony upraw należy uwzględnić inne organizmy i nie ograniczać tej ochrony wyłącznie do stosowania mikroorganizmów.

Art. 39 – z płatności niezwiązanej do tytoniu należy wykluczyć płatności historyczne, na podstawie ich wpisu do rejestru z 31 grudnia 2018 r. Obecnie rolnicy albo nawet ich spadkobiercy, którzy nie uprawiają tytoniu otrzymują płatności.

Art. 42. – interwencja Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk w ramach płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej została ograniczona do obszarów Natura 2000. Wydaje się, że zapis jest krzywdzący, dlatego wnioskujemy, aby rozszerzyć możliwość skorzystania z tej interwencji również na gruntach poza obszarami Natura 2000. Zachęcałoby to rolników do prowadzenia produkcji rolnej na użytkach zielonych w sposób ekstensywny. Zawężenie

dostępności ww. interwencji ograniczy dostępność środków dla rolników realizujących już tę interwencję poprzez program rolno-środowiskowo-klimatyczny w 2022 r.

Art. 43 - w sprawie wymogu obsady zwierząt od 0,5 do 1,5 DJP/ha przy płatnościach ekologicznych proponujemy zmniejszyć minimalny próg obsady do 0,3 DJP/ha – jak obowiązuje dotychczas.

Art. 45 ust. 1 – należy dokonać ponownej delimitacji obszarów ONW, w ramach której należy wyłączyć duże podmioty i fermy przemysłowe, które zawyżają wskaźniki do oceny ONW.

Art. 47 – pomoc w ramach narzędzi zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 69 lit. f rozporządzenia 2021/2115, powinna być przyznawana również w formie dopłat do składek ubezpieczenia nie tylko od ryzyka chorób zwierząt, ale i także innych zdarzeń losowych, np.: złamania, powikłania poporodowe.

Art. 48 – wysokość płatności do ekoschematów nie powinna podlegać redukcji w wyniku złożenia dużej liczby wniosków. Rolnicy deklarując praktyki chroniące klimat i środowisko, muszą być pewni jaką otrzymają rekompensatę, ponieważ z ich realizacją wiążą określone koszty i utrata dochodu.

Art. 55 ust. 8 - procent zmniejszenia udziału TUZ w powierzchni użytków rolnych w skali całego kraju w stosunku do wskaźnika referencyjnego został zmniejszony z 5% do 1%. Wydaje się zbyt duży spadek tolerancji dla przekształcania TUZ.

Art. 58 ust. 1- należy uściślić przepis pod względem znaczenia jednostek gruntów nierolniczych, czy będą to działki siedliskowe czy działki leśne, nieużytki, czy też działki rolne niewykorzystywane rolniczo.

Art. 59 ust. 1 – termin na złożenie wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1-4, należy wydłużyć do 31 maja, doświadczenie ostatnich lat pokazały, że wydłużająca zima powoduje znaczne opóźnienie procesu wegetacyjnego, co wpływa na decyzje rolników.

Art. 64 ust. 1 - zapis „Organem właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w drodze decyzji jest kierownik biura powiatowego Agencji”, powinien brzmieć, iż „organem właściwym miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę beneficjenta jest kierownik biura powiatowego Agencji”, bowiem z art. 64 ust. 2 z kolei wynika, że Prezes ARiMR będzie wyznaczał kierownika biura powiatowego Agencji, który będzie organem właściwym miejscowo do załatwienia sprawy. Wszelkie wątpliwości, jakie wynikają w ww. projektowanego przepisu są związane z tym, że nie ma w art. 64 zapisu, że właściwym do załatwienia sprawy jest Kierownik BP ARiMR ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę rolnika, natomiast jest zapis, że o właściwości będzie „decydował”

Prezes ARiMR. W związku z tym proponujemy, aby art. 64 ust. 1 przyjął następujące brzmienie: Art. 64. 1. „Organem właściwym w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w drodze decyzji jest kierownik biura powiatowego Agencji właściwy miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę beneficjenta.” Jeśli art. 64 ust. 1 przyjmie proponowany przez projekt brzmienie, wówczas przepis art. 64 ust. 2 stanie w kolizji z ww.

Art. 81 – brzmienie tego przepisu należy zmienić następująco: „W przypadku wniosku o przyznanie pomocy, którego ocena należy do zadań wykonywanych przez agencję płatniczą na podstawie niniejszej ustawy, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa niezwłocznie po złożeniu tego wniosku, może wyznaczyć Kierownika BP właściwego miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę beneficjenta”. Zapis ten jest wynikiem z zgłoszonej do art. 64.

Art.98-104 – czynności kontrolne powinny być zapowiadane, pod warunkiem, że nie koliduje to z ich celem lub skutecznością. Ponadto, sprawozdanie z przeprowadzonej kontroli powinno być wysłane także drogą pocztową. Powinno się również wprowadzić możliwość korespondencji pocztowej, ponieważ nie każdy rolnik biegle obsługuje komputer. W sprawie czynności kontrolnych powinny być one wykonywane w obecności podmiotu kontrolowanego. W Art. 104 - należy jednoznacznie wskazać jakie warunki powinny spełniać osoby, które fizycznie przeprowadzają kontrole na miejscu w ramach umowy zawartej między ARiMR a podmiotem zewnętrznym. Niestety dotychczas zdarzało się, że osoby przyjeżdżające na kontrole nie posiadały odpowiedniej wiedzy i umiejętności w zakresie przedmiotowej kontroli, przez co rolnicy byli narażeni na konieczność składania wyjaśnień pokontrolnych, a nawet stwierdzanie niezgodności, co skutkowało decyzją odmowną lub nałożeniem sankcji finansowych.

Art. 111 - należy tu dookreślić treść, aby jednoznacznie wskazać, że umożliwia się świadczenie indywidualnych usług doradczych oraz organizowanie szkoleń podstawowych dla rolników, nie tylko państwowym ośrodkom doradztwa, ale izbom rolniczym oraz prywatnym firmom doradczym. Ze względu na braki kadrowe, jakie obserwujemy w państwowym doradztwie w całym kraju i brakiem obsady doradców w każdej gminie, należy wspomóc działanie państwowego doradztwa poprzez usługi doradztwa prywatnego, które nierzadko nie odbiega doświadczeniem, jak i jakością świadczonych usług w stosunku do publicznego doradztwa.

Art. 129 ust. 4 pkt 6 należy dookreślić, że strona musi zostać poinformowana o otrzymaniu pisma w systemie teleinformatycznym: telefonicznie, a więc punkt powinien przyjąć brzmienie: „6) stronie postępowania po otrzymaniu pisma w tym systemie jest wystawiane przez ten system zawiadomienie o otrzymaniu tego pisma, które jest przesyłane

na adres elektroniczny oraz strona jest informowana o otrzymaniu pisma drogą krótkich wiadomości tekstowych na numer telefonu komórkowego beneficjenta (wiadomość sms), o ile strona postępowania podała ten adres za pomocą tego systemu oraz potwierdzenie otrzymania pisma zawierające unikalny numer nadany przez ten system oraz datę otrzymania pisma.”

Wprowadzenie telefonicznego informowania o widniejącym piśmie w systemie, które należy odebrać, powinno mieć miejsce w przypadku elektronicznego obiegu dokumentów. Nie każdy beneficjent bowiem ma możliwość sprawdzenia na bieżąco elektroniczną skrzynkę pocztową. Często zdarza się także, że powiadomienia mailowe wpływają do SPAM-u i pozostają niezauważone przez odbiorcę.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH
WIKTOR SZMULEWICZ

